

Witam,

Kochani powtarzamy wspólnie. Zapraszam Was na lekcje on-line, jeżeli ktoś nie może uczestniczyć podsyłam materiały tu na stronę szkoły oraz na grupę w Teams'ie ☺

Można pytać i pisać do mnie na adres ppieniazek@8lo.resman.pl , kontaktować się przez e-dziennik lub na grupie Teams jeśli będą jakieś wątpliwości.

Pozdrawiam;)
Paulina Pieniążek

Powtórzenie wiadomości:

1. Czy znasz następujące pojęcia?

- A. emulsja typu O/W
- B. materiały hydrofilowe
- C. zmydlanie tłuszczu
- D. emulgator
- E. materiały hydrofobowe
- F. eutrofizacja
- G. substancje powierzchniowo czynne
- H. napięcie powierzchniowe
- I. materiał zwilżalny
- J. mydło
- K. twarda woda
- L. kamień kotłowy
- M. INCI
- N. Kosmetyki

2. Czy wiesz co jest prawdą, a co fałszem?

Mydła są solami wyższych kwasów karboksylowych.	☐ PRAWDA	☐ FAŁSZ
Mydła można otrzymać tylko w reakcji zmydlania tłuszczu.	☐ PRAWDA	☐ FAŁSZ
Wzór sumaryczny kwasu palmitynowego to $C_{17}H_{35}COOH$.	☐ PRAWDA	☐ FAŁSZ
Każde mydło (sól kwasu tłuszczowego) służy do mycia.	☐ PRAWDA	☐ FAŁSZ
Mydła można otrzymać tylko w reakcji zobojętnienia.	☐ PRAWDA	☐ FAŁSZ
Wzór sumaryczny kwasu palmitynowego to $C_{15}H_{31}COOH$.	☐ PRAWDA	☐ FAŁSZ
Wszystkie sole kwasów tłuszczowych mogą być składnikami mydeł toaletowych.	☐ PRAWDA	☐ FAŁSZ
Mydła ulegają w wodzie reakcji hydrolizy.	☐ PRAWDA	☐ FAŁSZ
Mydła nie można otrzymać w reakcji zobojętniania.	☐ PRAWDA	☐ FAŁSZ
Kwas stearynowy ma wzór sumaryczny $C_{17}H_{33}COOH$.	☐ PRAWDA	☐ FAŁSZ
Jon powstaje z atomu tylko na skutek przyjęcia elektronów. .	☐ PRAWDA	☐ FAŁSZ
Jon jest cząstką obdarzoną ładunkiem elektrycznym. .	☐ PRAWDA	☐ FAŁSZ
Kation ma ładunek dodatni.	☐ PRAWDA	☐ FAŁSZ
Anion jest obojętny elektrycznie.	☐ PRAWDA	☐ FAŁSZ

3. Dokonaj analizy składu kremu (skorzystaj z tabeli *Wybrane oznaczenia INCI kosmetyków* oraz Internetu). Wypisz polskie nazwy składników tego kosmetyku obok ich funkcji.

Skład: *Aqua, Glycerin, Paraffinum Liquidum, Stearic Acid, Stearyl Alcohol, Cetyl Alcohol, Cera Microcristallina, Glyceryl Stearate, Hydrogenated Coco-Glycerides, Calendula Officinalis Extract, Glucose, Lanolin Alcohol, Dimethicone, Sodium Carbomer, Phenoxyethanol, Methylisothiazolinone, Parfum.*

Emulgator:

Składnik czynny:

Konserwant:

Barwnik:

Składnik kompozycji zapachowej:

---

4. Na podstawie przepisu na lody śmietankowe napisz, co jest fazą wodną, a co fazą olejową tej emulsji. Podaj nazwę emulgatora wykorzystanego w tym przepisie.

Składniki:

- 8 żółtek
- 0,5 dm³ mleka
- 100 – 200 g cukru
- szklanka śmietany kremówki

Czynności:

Zagotuj mleko. Utrzyj żółtka z cukrem na puszysty krem. Ostudzone mleko wlej cienką stróżką do żółtek, cały czas ubijając masę w wodnej kąpeli (trzymaj miskę w garnku z gorącą wodą). Gdy masa zgęstnieje, wyjmij miskę z wodnej kąpeli i ucieraj aż do ostygnięcia. Następnie delikatnie wymieszaj masę z dobrze ubitą śmietaną kremówką i wstaw całość do zamrażalnika. Podczas procesu zamrażania, który trwa kilka godzin, mieszaj lody kilkakrotnie, szczególnie w początkowej fazie, kiedy przy ściankach miski tworzy się twarda warstwa. Później pozostaw je do całkowitego stwardnienia. Smacznego!

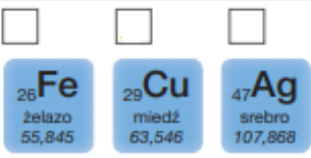
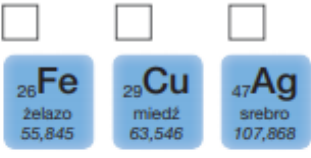
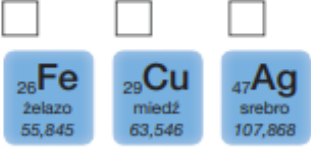
Uwaga!

Naturalnymi emulgatorami są: lecytyna występująca w żółtku jaja, lanolina otrzymywana podczas czyszczenia wełny owczej, białko mleka – kazeina, żelatyna oraz wosk pszczeli.

Faza wodna to _____ . Faza olejowa to _____ . Emulgator _____ .

5.

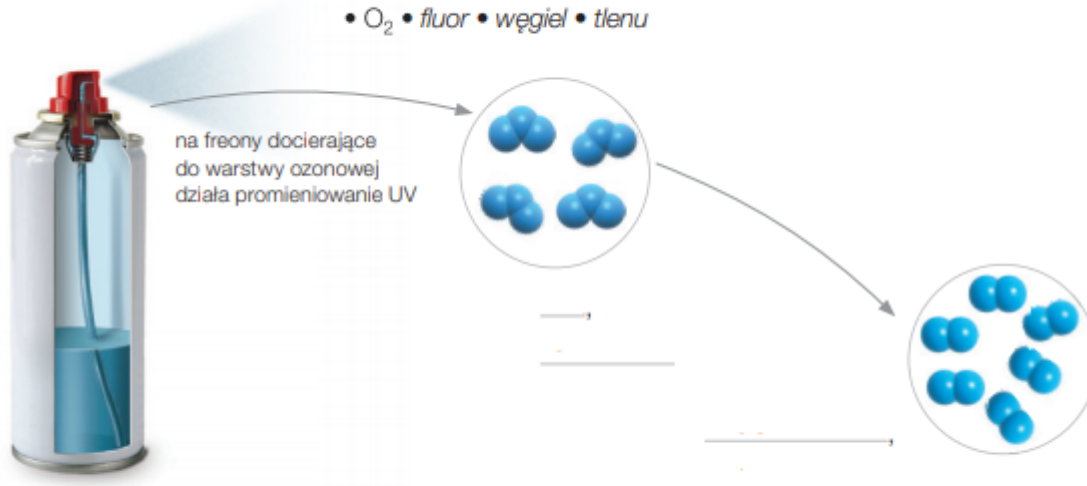
Zaznacz symbole pierwiastków chemicznych, które są głównymi składnikami stopów metali ulegających wymienionym zanieczyszczeniom. Wskaż rodzaj środka usuwającego dane zanieczyszczenie.

Składnik stopu metali	Rodzaj zanieczyszczenia chemicznego, któremu ulegają metale i ich stopy	Rodzaje środków usuwających zanieczyszczenia
☐ ☐ ☐ 	patyna	☐ 10-procentowy roztwór HCl lub NaOH ☐ gorąca woda z CH_3COOH i NaHCO_3 ☐ roztwór amoniaku ☐ roztwór NaCl i CH_3COOH w ciepłej wodzie
☐ ☐ ☐ 	czarny nalot	☐ 10-procentowy roztwór HCl lub NaOH ☐ gorąca woda z CH_3COOH i NaHCO_3 ☐ roztwór amoniaku ☐ roztwór NaCl i CH_3COOH w ciepłej wodzie
☐ ☐ ☐ 	rdza	☐ 10-procentowy roztwór HCl lub NaOH ☐ gorąca woda z CH_3COOH i NaHCO_3 ☐ roztwór amoniaku ☐ roztwór NaCl i CH_3COOH w ciepłej wodzie

6.

Skorzystaj z poniższych zwrotów i uzupełnij opis schematu oraz zdania pod schematem.

- ozon • O_3 • tlen cząsteczkowy • chlor • cząsteczki • freonów
- O_2 • fluor • węgiel • tlenu

Cząsteczki _____ rozpadają się w warstwie ozonowej na _____, który się spala, _____, którego atomy łączą się ze sobą, tworząc _____ oraz _____, który powoduje rozkład ozonu do _____.

7.

Podaj nazwy produktów otrzymanych w reakcji zmydlania w użyciu zasady potasowej 2-linolenianu-1,3-dioleinianu glicerolu.

8.

Oblicz masę cząsteczkową heptadekanianu magnezu:

Dla chętnych 😊

Czyścimy metale szlachetne

Informacja do zadania 7.

Jeśli dwa różne metale, różniące się aktywnością chemiczną, np. glin i srebro, zanurzymy w roztworze zawierającym jony Na^+ i Cl^- , wówczas samorzutnie rozpocznie się między nimi wymiana elektronów. Metal o większej aktywności chemicznej (Al) odda elektrony, a metal o mniejszej aktywności chemicznej (Ag) przyjmie elektrony. Układ, w którym samorzutnie zachodzą procesy wymiany elektronów, to ogniwo elektrochemiczne. W tym ogniwie elektrony oddane przez glin umożliwiają redukcję siarczku srebra – powstaje siarkowodór, a powierzchnia srebra pozostaje nienaruszona.

Źródło: www.lesson.org.pl

1 Wykonaj doświadczenie *Czyszczenie srebra metodą redukcji elektrochemicznej*. Zapisz obserwacje.

Odczynniki i sprzęt: przedmiot wykonany ze srebra, sól kuchenna, woda, folia aluminiowa, dwa pojemniki szklane

Czynności: Przedmiot oczyść z zabrudzeń roztworem wody i płynu do mycia naczyń. Folię aluminiową delikatnie przetrzyj papierem ściernym. Zagotuj wodę. W szklanym pojemniku przygotuj roztwór chlorku sodu (6 łyżek stołowych na 1 l wrzącej wody). Dno drugiego pojemnika wyłóż przygotowaną folią, a następnie wlej do niego roztwór chlorku sodu. Zanurz srebrny przedmiot w roztworze. Po upływie godziny wyjmij go, opłucz w wodzie i przetrzyj miękką, suchą ściereczką.

Obserwacje:

Wygląd srebra: _____

Wygląd roztworu: _____

Zapach wydzielający się z roztworu: _____

2 Na podstawie informacji z różnych źródeł (Internet, prasa) opisz dwie ciekawe metody czyszczenia srebrnej lub złotej biżuterii domowymi sposobami. Postaraj się wybrać metody wykorzystujące substancje dostępne w gospodarstwie domowym.

Metoda I.

Metoda II.
